

25 Απριλίου, 1989

[Α. ΛΟΥΖΟΥ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑ-
ΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΛΟΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 125/86).

Κατάργηση Δίκης — Ανάκληση επίδικης διοικητικής πράξεως —
Πότε επέρχεται κατάργηση δίκης — Εκτενής ανάλυση νομολογίας
— Το δικαστήριο εξετάζει παρεμπιπτόντως το κύρος της ανακλη-
5 τικής πράξεως — Η ανάκληση δεν προκαλεί κατάργηση, αν στη
διάρκεια της ισχύος της ανακληθείσας πράξεως παρήχθησαν απο-
τελέσματα, που ζημιώνουν τον αιτούντα, και που δεν αντιμετωπί-
στηκαν ή εξαλείφθηκαν με την ανάκληση — Το Δικαστήριο δεν
εξετάζει την έκταση των ζημιών, αλλά ερευνά αν εκ πρώτης όψεως
10 παραμένει ζημία ή βλάβη, που δεν εξαλείφθηκε από την ανάκληση
— Ανάκληση επιδικών προαγωγών Δημοσίων Υπάλληλων —
Επειδή οι Δημόσιοι Υπάλληλοι δεν έχουν δικαίωμα, αλλά μόνον
προσδοκία προαγωγής, οι επίδικες προαγωγές δεν επέφεραν ζη-
μίαν κατά τον χρόνο της ισχύος των — Η απόφαση στην υπόθεση
15 **Kyriakides v. Educational Service Commission (1987) 3 C.L.R.**
457 δεν είναι σύμφωνη με την νομολογία και τις γενικές αρχές του
Διοικητικού Δικαίου.

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Δεν υπάρχει δικαίωμα προα-
γωγής, αλλά μόνο προσδοκία προαγωγής — Ανάκληση επίδικης
20 προαγωγής — Επειδή το διορίζον όργανο επανεξετάζει το θέμα με
βάση το νομικό και πραγματικό καθεστώς, που υπήρχε κατά το
χρόνο εκδόσεως της ανακληθείσας πράξης, δεν μπορεί να λεχθεί
ότι παρέμειναν ζημιογόνα αποτελέσματα από την ανακληθείσα

πράξη.

Το νομικό ζήτημα, που ηγέρθη στην υπόθεση αυτή, προκύπτει καθαρά από το πρώτο από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα. Από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα προκύπτουν και οι νομικές αρχές, που εφάρμοσε το Ανώτατο Δικαστήριο στην υπόθεση αυτή, προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι συντεπεία της ανακλήσεως των επιδίκων προαγωγών, η δίκη έχει καταργηθεί.

Η αίτηση ακυρώσεως απορρίπτεται χωρίς
διαταγή για έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- Republic v. Argyrides* (1987) 3 C.L.R. 1092, 15
- Chrysostomides v. Greek Communal Chamber*, 1964 C.L.R. 397,
- Christofides v. C.Y.T.A.* (1979) 3 C.L.R. 99, 20
- Avgoloupi v. Minister of Interior* (1985) 3 C.L.R. 1525,
- Kritiotis v. Municipality of Paphos and Others* (1986) 3 C.L.R. 322,
- Papaleontiou v. Educational Service Commission* (1987) 3 C.L.R. 25
1341,
- Kyriakides v. Republic*; 1 R.S.C.C. 66,
- Maliotis and Others v. Municipality of Nicosia* (1965) 3 C.L.R. 75, 30
- Christodoulides v. Republic* (1978) 3 C.L.R. 189,
- Irrigation Division "Katzilos" v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1068, 35
- Agrotis v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1397,
- Strakka Ltd. v. Republic* (1988) 3 C.L.R. 760,
- Skoufaris v. Republic* (1988) 3 C.L.R. 1742, 40
- Vakis v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 534,
- Christodoulides v. C.Y.T.A.* (1988) 3 C.L.R. 1162,
- Kittou and Others v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 605, 45
- Hapeshis v. Republic* (1979) 3 C.L.R. 550,

3 Α.Α.Δ. Παπαδόπουλος ν. Δημοκρατίας

- Christodoulides v. The Republic* (1978) 3 C.L.R. 193,
Salem v. The Republic (1985) 3 C.L.R. 453,
5 *Mavronichis v. Industrial Training Authority* (1986) 3 C.L.R. 1427,
Agathangelos and Others v. The Republic (1986) 3 C.L.R. 1512,
10 *Payiatis v. The Republic* (1984) 3 C.L.R. 1239,
Republic v. Louca and Others (1984) 3 C.L.R. 241,
Valiantis and Others v. The Republic (1987) 3 C.L.R. 151,
15 *Economides v. Republic* (1972) 3 C.L.R. 506,
Phylactides and Others v. The Republic (1987) 3 C.L.R. 176,
20 *Constantinou v. The Greek Communal Chamber* (1965) 3 C.L.R. 96,
Kyprianides v. The Republic (1968) 3 C.L.R. 653,
Ioannides and Another v. The Republic (1979) 3 C.L.R. 628,
25 *Protopapas v. The Republic* (1981) 3 C.L.R. 456,
Christofides v. The Republic (1985) 3 C.L.R. 1127,
30 *Papaleontiou v. The Republic* (1987) 3 C.L.R. 211,
Pavrides v. The Republic (1967) 3 C.L.R. 217,
Republic and Another v. Kastellanos (1988) 3 C.L.R. 2249,
35 *Kyriakides v. Educational Service Commission* (1987) 3 C.L.R. 457.

Προσφυγή.

- 40 Προσφυγή εναντίον της απόφασης της Επιτροπής Δη-
μόσιας Υπηρεσίας με την οποία προήγαγε το ενδιαφερό-
μενο πρόσωπο στη μόνιμη θέση Ανώτερου Εκτελεστικού
Μηχανικού, Τμήμα Δημοσίων Έργων από την 1η Ιανουα-
ρίου, 1986.
45 Α.Σ. Αγγελίδης, για τον Αιτητή.

Π. Χ"Δημητρίου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Β', για τους Καθ' ων η αίτηση.

Λ. Παπαφιλίππου, για το Ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

5

Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π: Η απόφαση του Δικαστηρίου θα δοθεί από το Δικαστή, κ. Στυλιανίδη.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ: Ένα σημαντικό ζήτημα εγέρθηκε στην προσφυγή αυτή: Η ολοκληρωτική ανάκληση προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης καταργεί τη διοικητική διαδικασία του Διοικητικού Δικαστηρίου γιατί η προσφυγή μένει χωρίς αντικείμενο, ή πρέπει να δικαστεί η προσφυγή μέχρι τέλους;

10

Τα αναντίλεκτα γεγονότα είναι:-

15

Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (η "Επιτροπή") στις 12 Δεκεμβρίου, 1985, αποφάσισε την προαγωγή του Σάββα Σαββίδη (ενδιαφερομένου μέρους) στη μόνιμη (Ταχτ. Προϋπ.) θέση Ανώτερου Εκτελεστικού Μηχανικού, Τμήμα Δημοσίων Έργων, από 1η Ιανουαρίου, 1986. Η απόφαση δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 24 Ιανουαρίου, 1986, Αρ. Γνωστοποίησης 137.

20

Ο αιτητής και δύο άλλοι υποψήφιοι καταχώρισαν προσφυγές (Αρ. 125/86, 8/86 και 67/86), με τις οποίες ζητούσαν την ακύρωση της πιο πάνω προαγωγής.

25

Μεταξύ των λόγων που προβλήθηκαν για την ακύρωση της κρινόμενης προαγωγής ήταν: Ουσιώδεις παρατυπίες στις εμπιστευτικές εκθέσεις και στις συστάσεις του Γενικού Διευθυντή.

30

Ύστερα από την απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Republic v. Argyrides* (1987) 3 C.L.R. 1092, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας συμβούλευσε την Επιτροπή ότι, επειδή υπάρχουν παρατυπίες στις εκθέσεις, η Επιτροπή έπρεπε να επανεξετάσει την προσβαλλόμενη πράξη.

35

40

Ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με

5 επιστολή του, ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου, 1987, συμφώνησε με τη γνώμη του Ανώτερου Δικηγόρου της Δημοκρατίας. Με επιστολή του, ημερομηνίας 12 Δεκεμβρίου, 1987, υπόδειξε στην Επιτροπή ότι η προσβαλλόμενη πράξη ήταν ελαττωματική και για τον πρόσθετο λόγο ότι η δήλωση του Γενικού Διευθυντή στη συνεδρία της Επιτροπής, ημερομηνίας 12 Δεκεμβρίου, 1985, για τον αιτητή, ήταν αντίθετη με την αξιολόγησή του από τον ίδιο Γενικό Διευθυντή στην εμπιστευτική του έκθεση για το 1985, στην οποία 10 τον βαθμολόγησε σαν "Εξάίρετο". Ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας συμβούλευσε ότι οι παρατυπίες αυτές ήταν ουσιώδεις και επέβαλλαν την ανάκληση της πράξης. Τη γνώμη του αυτή την επαναβεβαίωσε με επιστολή του, ημερομηνίας 3 Μαρτίου, 1988.

15

Η Επιτροπή σε συνεδρίαση στις 25 Απριλίου, 1988, ανακάλεσε την προσβαλλόμενη πράξη προαγωγής του ενδιαφερομένου μέρους.

20 Στις 27 Απριλίου, 1988, η Επιτροπή επανεξέτασε το θέμα της πλήρωσης της θέσης και επέλεξε πάλι για προαγωγή το ενδιαφερόμενο μέρος αναδρομικά από 1η Ιανουαρίου, 1986, ο οποίος και αποδέχτηκε την προσφορά. Η προαγωγή αυτή δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα 25 της Δημοκρατίας στις 6 Μαΐου, 1988, Αρ. Γνωστοποίησης 2320.

30

Μετά την ανάκληση οι προσφυγές 8/86 και 67/86 αποσύρθηκαν και απορρίφθηκαν από το Δικαστήριο.

Η πράξη της ανάκλησης προσβλήθηκε από το ενδιαφερόμενο μέρος με προσφυγή 568/88, η οποία όμως αποσύρθηκε και απορρίφθηκε, κι' έτσι η ανάκληση επικυρώθηκε.

35

Η νέα πράξη προαγωγής της 27ης Απριλίου, 1988, προσβλήθηκε από τον αιτητή και από το Φίλιο Αβρααμίδη, ένα άλλο υποψήφιο - αιτητή στην προσφυγή 67/86, που αποσύρθηκε και απορρίφθηκε - με τις προσφυγές 575/88 και 525/88 αντίστοιχα.

40

Ο αιτητής ζητά να προχωρήσει η παρούσα προσφυγή, γιατί με βάση τα Άρθρα 30 και 146 του Συντάγματος δι-

καιούται σε ακυρωτική απόφαση όπως προβλέπεται από την παράγραφο 4 του Άρθρου 146, για να εξαφανιστεί εξ υπαρχής έναντι όλων η προσβαλλόμενη πράξη. Στην περίπτωση αυτή η ανάκληση δεν εξαφάνισε όλη την διαδικασία και τις συνέπειες της προσβαλλόμενης πράξης και ο αιτητής δικαιούται και επιθυμεί δικαστική επίλυση της προσφυγής που καταχώρισε. 5

Ο δικηγόρος της Επιτροπής υπόβαλε πως μια προσφυγή δεν μπορεί να προχωρήσει όταν παραμένει χωρίς αντικείμενο· ότι η ανάκληση της διοικητικής πράξης κανονικά οδηγεί στην κατάργηση της προσφυγής, εκτός αν κατά τη διάρκεια της ισχύος της παρήχθησαν αποτελέσματα που ζημιώνουν τον αιτητή και δεν έχουν εξαφανιστεί από την ανάκληση. Πρόσθεσε ότι το Ανώτατο Δικαστήριο εξετάζει αν υπάρχει πιθανότητα, ή αν φαίνεται εκ πρώτης όψεως ότι προκλήθηκε ζημιά στον αιτητή και ότι το βάρος της απόδειξης για τέτοια βλάβη ή ζημιά το φέρει ο αιτητής. Χωρίς να λάβει θέση για την παρούσα υπόθεση άφησε το ζήτημα στην κρίση του Δικαστηρίου. 10
15
20

Ο δικηγόρος του ενδιαφερομένου μέρους υπόβαλε ότι η ανακλητική πράξη εξάλειψε ολοκληρωτικά την προσβαλλόμενη προαγωγή με αυτή την προσφυγή, η οποία έμεινε χωρίς αντικείμενο. Ο αιτητής δεν συνεχίζει να έχει έννομο συμφέρον γιατί καμιά βλάβη ή ζημιά δεν έπαθε. 25

Η ακυρωτική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου οριοθετείται από το Άρθρο 146 του Συντάγματος. Ο πολίτης δικαιούται να προσβάλει τη νομιμότητα εκτελεστής διοικητικής πράξης όταν έννομο ενεστώς συμφέρον του έχει ευθέως προσβληθεί από την απόφαση, πράξη, ή παράλειψη οργάνου, αρχής ή προσώπου, που ασκεί εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία. Το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι ενεστώς, άμεσο και προσωπικό, γιατί η προσφυγή δεν είναι λαϊκή αγωγή. Το έννομο συμφέρον πρέπει να υπάρχει το χρόνο της καταχώρισης της προσφυγής και κατά τη διάρκεια της ακρόασης μέχρι το τέλος της δίκης. (Βλ. μεταξύ άλλων, *Kyriakos Chrysostomides and The Greek Communal Chamber through The Disciplinary Council of The Elementary School-Teachers* (1964) C.L.R. 397, *Christofides v. CY.T.A.* (1979) 3 C.L.R. 99, *Avgoloupi v. Minister of Interior* (1985) 3 C.L.R. 1525, *Kritiotis v.* 30
35
40

Municipality of Paphos and Others (1986) 3 C.L.R. 322, *Papaleontiou v. Educational Service Commission* (1987) 3 C.L.R. 1341).

- 5 Με ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου η προσβαλλόμενη πράξη εξαφανίζεται εξ υπαρχής και εξαλείφονται ολοκληρωτικά τα αποτελέσματα που έχουν παραχθεί από αυτή και κάθε συνέπειά της.
- 10 Η ανάκληση διοικητικής πράξης είναι νέα εκτελεστή διοικητική πράξη. Η ανάκληση εξ ολοκλήρου διοικητικής πράξης ενεργεί *ex tunc* και κατά το Ελλαδικό Δίκαιο η δίκη καταργείται, γιατί επέρχεται η εξαφάνιση του αντικείμενου της. Ο αιτητής δεν συνεχίζει να έχει έννομο συμφέρον. (Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-1959, 275· Τσάτσος - Η Αίτησις Ακυρώσεως Ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, Έκδοση Τρίτη, παράγραφος 188, σελ. 370 και επέκεινα· Σπηλιωτόπουλου - Εγχειρίδιον Διοικητικού Δικαίου, Δεύτερη
- 15 Έκδοση, σελ. 454· Αποφάσεις Σ.τ.Ε. 302/34, 1050/34, 18/35).

- Στην Κύπρο με βάση την παράγραφο 6. του Άρθρου 146, ακυρωτική απόφαση της προσβαλλόμενης πράξης, 25 απόφασης ή παράλειψης από το Δικαστήριο, κάτω από την παράγραφο 4 του ίδιου Άρθρου, είναι αναγκαία προϋπόθεση για αξίωση εύλογης αποζημίωσης ή άλλης θεραπείας, εάν δεν ικανοποιηθεί η αξίωση του αιτητή από τη Διοίκηση - (*Phedias Kyriakides and The Republic* 30 (*Minister of Interior*), 1 R.S.C.C. 66, 74).

- Συναφής είναι και η παράγραφος 5, που προβλέπει ότι η απόφαση του Δικαστηρίου δεσμεύει κάθε Δικαστήριο, 35 όργανο ή αρχή στη Δημοκρατία, που υποχρεούνται σε ενεργό συμμόρφωση.

- Η προσφυγή δεν μπορεί να προχωρήσει όταν παραμείνει χωρίς αντικείμενο. Η ανάκληση της διοικητικής πράξης οδηγεί στην εξαφάνιση της πράξης και την κατάργηση 40 της δίκης, εκτός εάν, κατά την περίοδο πριν την ανάκληση, ο αιτητής έχει υποστεί ζημία, η οποία δεν εξαλείφθηκε με την ανάκληση - (*Christos Malliotis and Others and*

The Municipality of Nicosia (1965) 3 C.L.R. 75, *Christodoulides v. The Republic* (1978) 3 C.L.R. 189, *Irrigation Division "Katzilos" v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1068, σελ. 1080, 1083, *Agrotis v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1397, *Strakka Ltd. v. The Republic of Cyprus, and Another* (1988) 3 C.L.R. 760. 5

Ανεξάρτητα από την ανάκληση της διοικητικής πράξης ή απόφασης, αν στη διάρκεια της ισχύος της παρήχθησαν αποτελέσματα που ζημιώνουν τον αιτητή που δεν αντιμετωπίστηκαν, ή εξαλείφθηκαν με την ανάκληση, η προσφυγή πρέπει να αποφασιστεί από το Δικαστήριο με σκοπό την ακύρωση, για να μπορεί ο αιτητής με βάση την παράγραφο 6 να ζητήσει αποζημίωση. 10

Η ανάκληση πρέπει να είναι οριστική και έγκυρη. 15

Στο Σύγγραμμα "Η Αίτησις Ακυρώσεως Ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας" του Τσάτσου, Έκδοση Τρίτη, στη σελ. 373 αναφέρονται:- 20

"Ίνα διά της ανακλήσεως ή ενδεχομένως της καταργήσεως της προσβαλλομένης πράξεως αποβή πράγματι άνευ αντικειμένου η αίτησις ακυρώσεως, απαιτείται προσέτι απαραίτητως η, περί ης πρόκειται, ανάκλησις ή κατάργησις να είναι καθ' όλα έγκυρος, του Συμβουλίου της Επικρατείας δικαιουμένου να εξετάση τούτο παρεμπιπτόντως. Άλλως ο αιτών, ακυρουμένης τυχόν βραδύτερον της ανακλητικής ή της καταργητικής πράξεως υπό του Συμβουλίου της Επικρατείας, ήθελεν ενδεχομένως ευρεθή προ δικονομικού αδιεξόδου, δοθέντος ότι η μεν πράξις εκτελέσεως της - μετά την ακύρωσιν της ανακλήσεως ή καταργήσεως - αυτοδικαίως αναβιωσάσης πράξεως, καθ' ης αρχικώς είχε προσφύγει, ως πράξις εκτελέσεως δεν θα είναι προσβλητή, η δε πράξις, καθ' ης είχαν αρχικώς προσφύγει, δεν θα είναι πλέον δυνατόν να προσβληθή λόγω, παρόδου της προθεσμίας." 25 30 35

(Βλ. *Alexandros E. Skoufaris v. The Republic of Cyprus, through The Public Service Commission* (1988) 3 C.L.R. 1742). 40

5 Στην υπόθεση *Vakis v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 534, η προσβαλλόμενη πράξη ανακλήθηκε μόνο λίγες μέρες πριν τη δικαστική απόφαση - πριν την εκπινοή της προθεσμίας των 75 ημερών - και ο Δικαστής προχώρησε στην έρευνα της νομιμότητας και ακύρωσε τη διοικητική πράξη.

10 Στην υπόθεση *Kyriacos Z. Christodoulides and Another v. The Cyprus Telecommunications Authority* (1988) 3 C.L.R. 1162, ο ίδιος Δικαστής, παρόλη την ανάκληση, δεν έκρινε ότι καταργήθηκε η δίκη και προχώρησε στην ακύρωση της διοικητικής πράξης για την εξαφάνισή της για όλους τους σκοπούς, γιατί η δικαστική ακύρωση της πράξης είναι απαραίτητη προϋπόθεση για αξίωση αποζημίωσης, κάτω από το Άρθρο 146.6. Δεν αναφέρθηκε
15 στην πιθανότητα αν ο αιτητής υπέστη οποιαδήποτε βλάβη ή ζημία κατά τη διάρκεια της ισχύος της προσφυγής, ή/και αν η ανάκληση έχει εξαφανίσει όλες τις ζημιολογόνες συνέπειές της. Σε μια σειρά υποθέσεων κρίθηκε ότι η προσφυγή δεν έμεινε χωρίς αντικείμενο από την ανάκληση και η
20 δίκη δεν καταργήθηκε, γιατί ο αιτητής συνέχιζε να έχει έννομο συμφέρον, επειδή, εκ πρώτης όψεως, ή εφαινετο, ή υπήρχε πιθανότητα, ή έπαθε κατά τη διάρκεια της ισχύος της πράξης ζημία ή βλάβη.

25 Στην υπόθεση *Kittou and Others v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 605, το Δικαστήριο αποφάσισε ότι οι αιτητές δικαιούνταν σε ακυρωτική απόφαση και κατάληξε στη σελ. 611:-

30 "It is not within my province to decide the nature and extent of the alleged damage and I shall confine myself in saying that there is a probability that damage might have been caused to applicant No. 1 as a result of the sub
35 judice decisions for the period during which they remained in force."

40 Στην υπόθεση *Hapeshis v. Republic* (1979) 3 C.L.R. 550, η δίκη δεν καταργήθηκε, γιατί η αρχική άρνηση της έκδοσης πιστοποιητικού εγγραφής σε πανεπιστήμιο προξένησε βλάβη στον αιτητή, η οποία δεν εξαλείφθηκε με τη νεώτερη πράξη.

Στην υπόθεση *Christodoulides v. The Republic* (1978) 3 C.L.R. 193, ο αιτητής δεν απολύθηκε από την Εθνική Φρουρά, η δε μεταγενέστερη απόλυσή του κρίθηκε ότι δεν κατάργησε τη δίκη, γιατί υπηρεσία στην Εθνική Φρουρά, όταν δεν είναι εθελοντική, ή δεν είναι έγκυρη, αποτελεί σε 5 κάποιον βαθμό περιορισμό του δικαιώματος της ελευθερίας που κατοχυρώνεται με το Άρθρο 11 του Συντάγματος και η προσφυγή δεν μπορούσε να καταργηθεί, γιατί κατά τη διάρκεια της άρνησης των Αρχών να τον απολύσουν ο αιτητής υπέστη ζημιά κάποιου είδους έκτασης, η οποία 10 δεν εξαλείφθηκε με τη νεώτερη πράξη.

Στην υπόθεση *Salem v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 453 - προσφυγή για ακύρωση διαταγμάτων κράτησης και απέλασης - τα διατάγματα ανακλήθηκαν. Το Δικαστήριο είπε 15 στις σελ. 454-455:-

"As the sub judice detention order appears to have been executed and as its execution was interwoven with the execution of the sub judice deportation order which, 20 in the end, was not completed, I am of the view that this is not a case in which it is proper to say that this recourse has been abated due to having been deprived of its subject-matter; especially as it seems that the aforementioned two orders while they were operative have 25 brought about consequences in relation to which, if the applicant is successful in this recourse, he might be entitled to seek redress under Article 146.6 of the Constitution."

30
Στην υπόθεση *Mavronichis v. Industrial Training Authority* (1986) 3 C.L.R. 1427, προσβλήθηκε προαγωγή ενδιαφερομένου μέρους. Υποψήφιοι ήταν δύο - ο αιτητής και το ενδιαφερόμενο μέρος, το οποίο προτιμήθηκε. Το ενδιαφερόμενο μέρος αργότερα υπόβαλε παραίτηση και η 35 θέση καταργήθηκε. Το Δικαστήριο κατάληξε, στη σελ. 1430:-

"In the light of all the foregoing I have decided that the present recourse has not been abated inasmuch as, if it is 40 found eventually that the applicant was erroneously not chosen for appointment, it would appear prima facie that

5 as a result of his non-appointment he has suffered detriment in the sense that he was prevented from serving at the post in question, during the limited period when the interested party was serving at that post by virtue of the sub judice decision of the respondent, and, thus, the applicant was deprived for that period of the emoluments from such post".

10 (Βλ. επίσης, *Agathangelos and Others v. Republic* (1986) 3 C.L.R. 1512).

15 Στην υπόθεση *Payiatas v. Republic* (1984) 3 C.L.R. 1239, αποφασίστηκε από την Αρχή Λιμένων η έναρξη πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του αιτητή και διατάχθηκε η διαθεσιμότητά του. Πρόσβαλε και τις δύο πράξεις. Ορίστηκε ημερομηνία έκδοσης της απόφασης από την Ολομέλεια η 12η Νοεμβρίου, 1984. Στις 8 Νοεμβρίου, 1984, η Αρχή ανακάλεσε τη διαθεσιμότητα και την πειθαρχική διαδικασία εναντίον του αιτητή. Στις 12 Νοεμβρίου, 1984, ζητήθηκε η κατάργηση της διαδικασίας, γιατί στερήθηκε του αντικειμένου της. Ο δικηγόρος του αιτητή δήλωσε ότι ήθελε την απόφαση του Δικαστηρίου, και η Ολομέλεια είπε στη σελ. 1246:-

25 "Unless we have an application by the appellant to withdraw or abandon the appeal we consider ourselves duty bound to proceed with the delivery of the judgment.
....."

30 Και περαιτέρω έκαμε αναφορά στην παραίτηση της έφεσης και αναφέρθηκε στις υποθέσεις *Republic v. Louca and Others* (1984) 3 C.L.R. 241, και στις Υποθέσεις *Kittou and Others v. Republic, Christodoulides v. The Republic* (ανωτέρω). Στην υπόθεση *Valiantis and Others*
35 *v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 151, οι αιτητές πρόσβαλαν τις μεταθέσεις τους, οι οποίες αργότερα ανακλήθηκαν και το Δικαστήριο είπε στη σελ. 154:-

40 "I am of the view that the revocation has not obliterated any adverse injurious results that the challenged decisions might have caused to the applicants until the date of the revocation. The recourses, therefore,

have not been abated due to having been deprived of their subject-matter ..."

Αναφορικά με τις προαγωγές δημοσίων υπαλλήλων, έχει νομολογιακά καθιερωθεί ότι ο δημόσιος υπάλληλος δεν έχει κεκτημένα δικαιώματα σε προαγωγή, αλλά μόνο προσδοκία προαγωγής - (*Georghios Economides v. Republic (Council of Ministers and Another)* (1972) 3 C.L.R. 506, στη σελ. 520, *Phylactides and Others v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 176, στη σελ. 180, *Alexandros E. Skoufaris v. The Republic of Cyprus, through The Public Service Commission* (ανωτέρω)).

Μετά από ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου σε προσβαλλόμενη προαγωγή η πράξη εξαφανίζεται και η Διοίκησή έχει υποχρέωση να συγκρίνει όλους τους υποψήφιους και να προάξει τον καταλληλότερο, με βάση το νομικό και πραγματικό καθεστώς που υπήρχε κατά το χρόνο της πράξης που ακυρώθηκε - (*Stylianos Constantinou and The Greek Communal Chamber, through The Disciplinary Board* (1965) 3 C.L.R. 96, 105, *Pantelakis Z. Kyprianides v. Republic (Public Service Commission)* (1968) 3 C.L.R. 653, 660, *Ioannides and Another v. Republic* (1979) 3 C.L.R. 628, *Protopapas v. Republic* (1981) 3 C.L.R. 456, *Christofides v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 1127, *Papaleontiou v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 211).

Το ερώτημα που τίθεται είναι: Το Ανώτατο Δικαστήριο μετά από ανάκληση εξ ολοκλήρου της προσβαλλόμενης πράξης ερευνά ή όχι εάν η ανάκληση άφηκε την προσφυγή χωρίς αντικείμενο, ή εάν ο αιτητής έχει υποστεί οποιαδήποτε ζημιά, η οποία δεν εξαφανίστηκε από την ανάκληση, ή/και εάν συνεχίζει να έχει έννομο συμφέρον;

Αφού λάβαμε υπόψη μας τις πρόνοιες των σχετικών παραγράφων του Άρθρου 146 του Συντάγματος, τις βασικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου και τη νομολογία του Δικαστηρίου τούτου, καταλήξαμε ότι το Ανώτατο Δικαστήριο δεν εξετάζει την έκταση των ζημιών, αλλά ερευνά αν εκ πρώτης όψεως παραμένει ζημιά ή βλάβη, η οποία δεν εξαλείφθηκε από την ανάκληση, για να αποφασίσει αν

η δίκη καταργείται ή συνεχίζεται. ----

5 Με βάση τις αρχές του Διοικητικού Δικαίου η Διοίκηση έχει καθήκον να ακυρώνει λανθασμένες ή ελαττωματικές διοικητικές πράξεις, όταν λάβει γνώση του ελαττώματος ή του λάθους - (*Byron Pavlides v. Republic (Commissioner of Income Tax and Another)* (1967) 3 C.L.R. 217).

10 Στις πρόσφατες Αναθεωρητικές Εφέσεις 610 και 612 - *The Republic of Cyprus, through The Public Service Commission and Another v. Georghios Kastellanos* (1988) 3 C.L.R. 2249 αποφασίστηκε ότι η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας έχει διακριτική εξουσία ανάκλησης προαγωγών, την οποία ασκεί σύμφωνα με τις καθιερωμένες αρχές του Διοικητικού Δικαίου.

20 Στις υποθέσεις *Phylactides* και *Skoufaris* (ανωτέρω) αποφασίστηκε ότι η ανάκληση των προσβαλλομένων προαγωγών δεν άφησε κανένα δικαίωμα στους αιτητές για θεραπεία κάτω από την παράγραφο 6 του Άρθρου 146, γιατί η ακύρωση των προαγωγών των ενδιαφερομένων μερών δεν θα οδηγούσε στην αυτόματη προαγωγή των αιτητών, αλλά στην επανεξέταση από την Επιτροπή. Ως εκ τούτου
25 οι προσφυγές έμειναν χωρίς αντικείμενο, οι αιτητές χωρίς έννομο συμφέρον και οι δίκες καταργήθηκαν.

30 Εξετάσαμε την υπόθεση *Kyriakides v. Educational Service Commission* (1987) 3 C.L.R. 457, στην οποία ειπώθηκε ότι κάτω από τις περιστάσεις των προσφυγών οι αιτητές υπέστησαν ηθική βλάβη, γιατί άλλοι Βοηθοί Διευθυντές είχαν επιλεγεί ως καταλληλότεροι για προαγωγή και για τούτο το γόητρό τους σαν μέλη της Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας υπέστη βλάβη και ως εκ τούτου οι
35 αιτητές είχαν έννομο συμφέρον για συνέχιση των προσφυγών μέχρι τέλους, για την έκδοση ακυρωτικής απόφασης, για να δικαιούνται να ζητήσουν αποζημιώσεις με βάση το Άρθρο 146.6. Ειπώθηκε επίσης ότι είχαν στερηθεί της ευκαιρίας να πάρουν την αμοιβή την οποία λάμβαναν τα εν-
40 διαφερόμενα μέρη λόγω του προβιβασμού τους. Είμαστε της γνώμης ότι η πιο πάνω Απόφαση, αναφορικά με το έννομο συμφέρον και την ηθική βλάβη, κάτω από τις περι-

στάσεις της υπόθεσης, δεν είναι σύμφωνη με τη νομολογία του Δικαστηρίου τούτου και τις γενικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου.

Στην παρούσα υπόθεση ο αιτητής - δημόσιος υπάλληλος - δεν είχε και δεν έχει κεκτημένο δικαίωμα για προαγωγή, αλλά μόνο προσδοκία. Η προσβαλλόμενη πράξη προαγωγής στην προσφυγή αυτή ανακλήθηκε και η πράξη της ανάκλησης επικυρώθηκε με την απόσυρση και απόρριψη της προσφυγής που την προσέβαλε το ενδιαφερόμενο μέρος. Το Δικαστήριο, αφού ερεύνησε αν, εκ πρώτης όψεως, ο αιτητής έχει υποστεί οποιαδήποτε ζημία η οποία δεν εξαλείφθηκε με την ανάκληση, κατάληξε ότι η ανάκληση εξάλειψε εξ ολοκλήρου όλα τα αποτελέσματα και συνέπειες της προσβαλλόμενης πράξης και ως εκ τούτου ο αιτητής στερήθηκε του αναγκαίου εννόμου συμφέροντος και η προσφυγή έμεινε χωρίς αντικείμενο. 5 10 15

Ο αιτητής δεν συνεχίζει να έχει έννομο συμφέρον. Το Δικαστήριο κηρύσσει καταργημένη την προσφυγή. Καμιά διαταγή αναφορικά με τα έξοδα. 20

Η προσφυγή κηρύσσεται καταργημένη. Καμιά διαταγή αναφορικά με τα έξοδα. 25